

Sygn. akt V CSK 338/19

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Gudowski

w sprawie z wniosku B. C. i L. C.

przy uczestnictwie P. S.A.

w K.

o ustanowienie służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 grudnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w G.

z dnia 21 listopada 2018 r., sygn. akt III Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w G. w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu oddalił apelację uczestniczka – P. S.A. od postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 20 września 2017 r.

Uczestniczka postępowania wniosła skargę kasacyjną, uzasadniając jej przyjęcie występowaniem przyczyn kasacyjnych ujętych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Wskazała, że w części skarga jest oczywiście uzasadniona oraz że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące wykładni art. 7 w związku z art. 6 k.c. w związku z art. 234 k.p.c., dotyczące związania sądu domniemaniem dobrej wiary oraz wykazania przez posiadacza, że znajdował się w dobrej wierze w przypadku, gdy przez przeciwnika nie została udowodniona zła wiara posiadacza, nie został powołany żaden dowód na okoliczność złej wiary posiadacza ani całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w toku sprawy (w tym przedstawiony przez posiadacza) nie pozwala jednoznacznie przesądzić o tym, że posiadacz znajdował się w złej wierze, a także czy do obalenia domniemania dobrej wiary wystraczające jest poddanie w wątpliwość dobrej wiary bez jednoczesnego powołania dowodu na okoliczność złej wiary posiadacza, gdyż ich stosowanie budzi w praktyce wątpliwości, a brak jest w dotychczasowym orzecznictwie jasnych wytycznych co do ich stosowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uzasadniając tezę o oczywistej zasadności skargi z powołaniem się na naruszenie art. 217 § 1 w związku z art. 227 i 382 k.p.c., a z zapoznaniem najistotniejszego w tym wypadku w 381 k.p.c., skarżąca pominęła, że jakkolwiek sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym, to jednak może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później.

Sąd Okręgowy rozpoznający apelację jednoznacznie ocenił wniosek uczestniczki, przyjąwszy, że nie uprawdopodobniła niemożności przedstawienia dowodów oferowanych w postępowaniu apelacyjnym, deklarując zresztą złożenie „pełnej dokumentacji” już w odpowiedzi na wniosek. W tej sytuacji o oczywistości

skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a więc oczywistości stwierdzalnej *prima facie*, bez żadnych wątpliwości i konieczności jakichkolwiek głębszych dociekań, nie może być mowy. Stanowisko Sądu drugiej instancji, usprawiedliwione okolicznościami sprawy oraz przebiegiem postępowania, ma podstawę prawną i zostało przekonująco uzasadnione, nie może być zatem zwalczane przy użyciu argumentacji wpływającej z wymienionego przepisu. Poza tym żadne inne twierdzenia i zarzuty nie wskazują na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, nakazującą przyjęcie jej do rozpoznania.

Nie występuje również sformułowane w ramach przyczyn kasacyjnych istotne zagadnienie prawne. Pomijając przyjmowaną w orzecznictwie Sądu Najwyższego tezę, że przyczyny kasacyjne w postaci oczywistej zasadności skargi oraz występowania istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) zasadniczo wyłączają się także wtedy, gdy dotyczą różnych aspektów skarżonego orzeczenia, trzeba podkreślić, że istotne zagadnienie prawne uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi być zagadnieniem ściśle jure, dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń lub oceny dowodów. Powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia. W końcu przyjmuje się także, że zagadnienie prawne jest w omawianym rozumieniu istotne wtedy, gdy ma znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw (np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, nie publ., z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, nie publ., z dnia 22 lutego 2007 r., I UZ 47/06, OSNP 2008 nr 7–8, poz. 118, z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, nie publ., z dnia 11 września 2014 r., V CSK 66/14, nie publ.).

Problematyka dobrej lub złej wiary posiadania występuje w wielu sprawach rozstrzyganych przez sądy, także przez Sąd Najwyższy, a jej ocena niemal zawsze zależy od okoliczności konkretnego przypadku, nie jest zatem możliwe formułowanie ocen ulokowanych na wysokim stopniu abstrakcji, syntetycznych

i uniwersalnych. Kwestię dobrej (złej) wiary rozstrzygnął Sąd Okręgowy w ramach swych rozpoznawczych kompetencji, stosownie do dokonanych ustaleń, nie można zatem zwalczać jego stanowiska przenosząc istniejące między uczestnikami kontrowersje z płaszczyzny podstaw (art. 398³ k.p.c.) na płaszczyznę przyczyn kasacyjnych (art. 398⁹ k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).